

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 426/2021
10.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Радмиле Драгичевић Дичић, председника већа, Радослава Петровића, Биљане Синановић, Дубравке Дамјановић и Драгомира Милојевића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела непоступање по здравственим прописима за време епидемије из члана 248. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Косовића, поднетом против правноснажних одлука Основног суда у Младеновцу Спк 58/20 од 03.04.2020. године и Вишег суда у Београду Кж1 262/20 од 25.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 10.06.2021. године, већином гласова је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Косовића, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне одлуке Основног суда у Младеновцу Спк 58/20 од 03.04.2020. године и Вишег суда у Београду Кж1 262/20 од 25.09.2020. године, тако што Врховни касациони суд окривљеног АА, са личним подацима као у списима предмета, на основу члана 423. тачка 1) Законика о кривичном поступку, у вези са чланом 248. Кривичног законика.

ОСЛОБАЂА ОД ОПТУЖБЕ

Што је дана 02.04.2020. године, око 15,00 часова, у ..., ул. ..., ГО ..., способан да схвати значај својих дела и управља својим поступцима, свестан забрањености својих радњи чије је извршење хтео, за време епидемије заразне болести Covid-19 изазване вирусом Sars KoV-2 заразном болешћу, која болест је као таква проглашена Одлуком Владе Републике Србије бр. 53-2281/2020 од 10.03.2020. године, ког дана је у смислу одредби члана 2. тачка 7. Закона о заштити становништва од заразних болести наступила епидемија ове болести на територији Републике Србије, док је дана 11.03.2020. године од стране Светске здравствене организације, чији је Република Србија члан, проглашена епидемија ове болести, дана 02.04.2020.године није поступио по одредбама тачке 4А, Одлуке Владе Републике Србије о изменама Одлуке о проглашењу болести Covid-19 изазване вирусом Sars KoV-2 („Сл. Гласник РС“ број 30/2020 од 15.03.2020. године), којом одредбом се лицима која долазе из других држава одређује мера стављањем под здравствени надзор на акутно респираторно обољење изазвано новим Корона вирусом Sars KoV-2, у трајању од 14 дана (изолација у кућним

условима) и одредби тачке 2. Одлуке Владе Републике Србије о допунама Одлуке о проглашењу болести Kovid-19 изазване вирусом Sars KoV-2 заразном болешћу („Сл. Гласник РС“ број 45/2020 од 28.03.2020. године), којом одлуком се свим лицима којима до дана ступања на снагу ове одлуке није истекла мера стављања под здравствени надзор на акутно респираторно обољење изазвано новим Kovid-19 вирусом Sars KoV-2, у трајању од 14 дана (изолација у кућним условима), трајање те мере продужава за још 14 дана, рачунајући од дана истека претходно одређене мере, на тај начин што је напустио просторије на адреси коју је пријавио као место самоизолације у ..., ул. ..., где наведеног дана није затечен од стране службених лица ПС Барајево, већ је боравио на јавној површини – улици, где је затечен од стране полицијских службеника ПС Барајево, иако му је дана 16.03.2020. године приликом уласка у Републику Србију из Републике Северне Македоније наредбом надлежног органа уредно одређена мера изолације у кућним условима, при чему је био свестан забрањености свог дела,

- чиме би извршио кривично дело непоступање по здравственим прописима за време епидемије из члана 248. Кривичног законика.

На основу члана 265. став 1. Законика о кривичном поступку, трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Образложење

Пресудом Основног суда у Младеновцу Спк 58/20 од 03.04.2020. године на основу члана 317. ЗКП, прихваћен је споразум о признању кривичног дела Ск 54/20 од 03.04.2020. године, закључен између Основног јавног тужиоца у Младеновцу и окривљеног АА и окривљени оглашен кривим због кривичног дела непоступање по здравственим прописима за време епидемије из члана 248. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од 2 године у коју му се урачунава време за које је окривљени задржан од стране ПС Барајево, као и време проведено по мери забране напуштања стана почев од 02.04.2020. године па надаље.

Истом пресудом обавезан је окривљени да ОЈТ у Младеновцу на име трошкова кривичног поступка плати износ од 9.000,00 динара, а на име паушала износ од 5.000,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, као и трошкове кривичног поступка настале пред Основним судом у Младеновцу, о чијој ће висини бити одлучено накнадно, посебним решењем.

Решењем Вишег суда у Београду Кж1 262/20 од 25.09.2020. године одбачена је као недозвољена жалба браниоца окривљеног АА, изјављена против првостепене пресуде.

Против наведених правноснажних одлука захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Александар Косовић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) и 485. став 4. ЗКП са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и на основу члана 492. ЗКП донесе одлуку којом ће укинути правноснажне нижестепене одлуке и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или да укине у целости другостепено решење и предмет врати другостепеном суду на поновно одлучивање или да укине правноснажне нижестепене одлуке и окривљеног ослободи од оптужбе за кривично

дело из члана 248. ЗКП и према окривљеном укине меру из члана 208. ЗКП, као и да се извршење правноснажне првостепене пресуде одложи односно прекине.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне одлуке против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је основан.

По налажењу Врховног касационог суда, основано се поднетим захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног указује да је побијаним правноснажним одлукама повређен закон на штету окривљеног, јер је оглашен кривим због непоступања по Одлуци Владе Републике Србије о изменама одлуке о проглашењу болести Covid-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Службени гласник РС“ број 30/20 од 15.03.2020. године) и по Одлуци Владе Републике Србије о допунама одлуке о проглашењу болести Covid-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Службени гласник РС“ број 45/20 од 28.03.2020. године), при чему, окривљеном није уручена или саопштена било каква одлука надлежног органа о продужењу мере изолације која се односи на њега. С тим у вези, бранилац суштински истиче да се у радњама окривљеног не стичу елементи кривичног дела из члана 248. Кривичног законика, због чега дело за које је окривљени оглашен кривим по закону није кривично дело, чиме основано указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Из списка предмета произилази да је окривљени АА са ОЈТ у Младеновцу закључио споразум о признању кривичног дела Ск 54/20 од 03.04.2020. године којим је признао да је извршио кривично дело непоступање по здравственим прописима за време епидемије из члана 248. Кривичног законика и сагласио се да га суд огласи кривим и осуди на казну затвора у трајању од 2 године.

Након одржаног рочишта поводом предметног споразума о признању кривичног дела, суд је на основу члана 317. ЗКП, исти прихватио закључивши да је окривљени свесно и добровољно признао кривично дело које је предмет оптужбе, да је свестан свих последица закључења споразума, посебно да се одриче права на суђење и да прихвата ограничење права улагања жалбе против одлуке суда донете на основу тог споразума, с тим што је суд у правној поуци оставио рок за изјављивање жалбе од 8 дана без унетог ограничења у смислу члана 319. став 3. ЗКП, а другостепени суд је изјављену жалбу браниоца окривљеног одбацио као недозвољену, закључивши да је иста изјављена ван оквира тог ограничења.

Кривично дело непоступање по здравственим прописима за време епидемије из члана 248. Кривичног законика чини онај ко за време епидемије какве опасне заразне болести не поступа по прописима, одлукама или наредбама којима се одређују мере за њено сузбијање или спречавање.

Цитираном одредбом, инкриминисано је непоступање по прописима, одлукама и наредбама које се односе на сузбијање или спречавање епидемије. Ради се о

кривичном делу бланкетне природе - дакле, други релевантни прописи, чија садржина мора бити одређена с обзиром на одговарајуће здравствене прописе, наредбе које су издали државни органи или друге одлуке надлежних органа, одређују које чињење или нечињење је санкционисано Кривичним закоником.

Изреком првостепене пресуде окривљени АА оглашен је кривим што: „дана 02.04.2020. године.... у ..., за време епидемије заразне болести Covid-19 изазване вирусом SARS-CoV-2....није поступио по одредби тачке 4а, Одлуке Владе Републике Србије о изменама одлуке о проглашењу болести Covid-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Службени гласник РС“ број 30/20 од 15.03.2020. године), којом одредбом се лицима која долазе из других држава одређује мера стављањем под здравствени надзор на акутно респираторно обољење изазвано новим Корона вирусом SARS-CoV-2, у трајању од 14 дана (изолација у кућним условима) и одредби тачке 2. Одлуке Владе Републике Србије о допунама одлуке о проглашењу болести Covid-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Службени гласник РС“ број 45/20 од 28.03.2020. године), којом одлуком се свим лицима којима до дана ступања на снагу ове одлуке није истекла мера стављања под здравствени надзор на акутно респираторно обољење изазвано новим Корона вирусом SARS-CoV-2, у трајању од 14 дана (изолација у кућним условима), трајање те мере продужава за још 14 дана, рачунајући од дана истека претходно одређене мере... иако му је дана 16.03.2020. године приликом уласка у Републику Србију из Републике Северне Македоније наредбом надлежног органа уредно одређена мера изолације у кућним условима...“

Из списка предмета и изреке правноснажне пресуде произлази да је окривљеном АА дана 16.03.2020. године, приликом уласка у Републику Србију из Републике Северне Македоније наредбом надлежног органа одређена мера изолације у кућним условима у трајању од 14 дана.

Ова наредба је донета на основу одлуке Владе Републике Србије о изменама Одлуке о проглашењу болести Covid-19 изазване вирусом Sars KoV-2 заразном болешћу („Службени гласник РС“ број 30 од 15.03.2020. године) којом је прописано да се: „у Одлуци о проглашењу болести Covid-19 изазване вирусом Sars KoV-2 заразном болешћу („Службени гласник РС“ број 23/20, 24/20 и 27/20) тачка 4а мења и, поред осталог, гласи да се: „Држављани Републике Србије и лица из тачке 4. став 2. подтачка 8) Одлуке, који долазе из држава, односно подручја са интензивном трансмисијом болести Covid-19, односно жаришта епидемије и то из Швајцарске Конфедерације, Републике Италије, Исламске Републике Иран, Румуније, Краљевине Шпаније, Савезне Републике Немачке, Француске Републике, Републике Аустрије, Републике Словеније и Републике Грчке, упућују у изолацију у трајању од 28 дана, а домаћим држављанима и лицима из тачке 4. став 2. подтачка 7) Одлуке, који долазе из других држава одређује се мера стављања под здравствени надзор на акутно респираторно обољење изазвано новим Корона вирусом (Sars KoV-2) у трајању од 14 дана (изолација у кућним условима)“, која Одлука је ступила на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику РС“, односно 15.03.2020. године“.

Одлуком Владе Републике Србије о допунама Одлуке о проглашењу болести Covid-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 заразном болешћу („Службени гласник РС“ број 45/20 од 28.03.2020. године) која је ступила на снагу 28.03.2020. године, у тачки 2. прописано је да се свим лицима којима до ступања на снагу ове одлуке није истекла мера стављања под здравствени надзор на акутно респираторно обољење изазвано

новим Корона вирусом (Sars KoV-2) у трајању од 14 дана (изолација у кућним условима), а која им је одређена писменим или усменим решењем надлежног санитарног инспектора у складу са Одлуком о проглашењу болести Covid-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 заразном болешћу („Службени гласник РС“ број 23/20, 24/20, 27/20, 28/20, 30/20, 32/20, 35/20 и 37/20), трајање те мере продужава за још 14 дана рачунајући од дана истека претходно одређене мере.

Чланом 29а став 3. Закона о заштити становништва од заразних болести прописано је да меру кућне изолације налаже доктор медицине специјалиста за инфективне болести или други доктор медицине у складу са наредбом министра, о чему обавештава епидемиолога територијално надлежног института односно завода за јавно здравље или друге надлежне здравствене установе.

У правноснажној пресуди није наведена наредба којом би окривљеном било продужено трајање мере изолације за још 14 дана, а из списка предмета произилази да окривљеном није уручена оваква одлука која би значила његову обавезу изолације за још 14 дана по истеку претходно одређене мере, односно од 30.03.2020. године.

Из списка предмета, дакле, произилази - да је окривљеном мера изолације у кућним условима у трајању од 14 дана, одређена наредбом надлежног органа истекла дана 30.03.2020. године, као и да окривљеном нису саопштена или уручена, правно релевантна документа којима му се трајање те мере продужава за још 14 дана рачунајући од дана истека претходно одређене мере.

Врховни касациони суд налази да, како се ради о кривичном делу бланкетног карактера, са прилично екстензивном законском формулацијом, то је за утврђивање постојања елемената кривичног дела из члана 248. Кривичног законика, односно радње извршења, која се састоји у непоступању извршиоца по одговарајућим прописима, пре свега од значаја постојање правно релевантних прописа и појединачних аката надлежних органа. Само прописи наведени у изреци пресуде, а у одсуству појединачног акта надлежног органа, у смислу цитиране одредбе Закона о заштити становништва од заразних болести, којом је прописана надлежност доктора медицине за наредбу мере кућне изолације, у конкретном случају указују да нису испуњени услови за примену бланкетних прописа који налажу одређено поступање окривљеног, односно продужење изолације за још 14 дана након 30.03.2020. године.

По оцени овога суда, акт из којег произилази конкретна обавеза за окривљеног, као саставни део бића кривичног дела није наведен у споразуму и изреци првостепене пресуде, а за постојање кривице учиниоца потребно је да је учинилац свестан како постојања епидемије тако и да поступа супротно одређеним конкретним мерама за њено сузбијање или спречавање, а да то хоће или да на то пристаје.

С тога, по оцени Врховног касационог суда, навођење у чињеничном опису, општих елемената законског описа бића предметног кривичног дела, те навођење Одлука Владе Републике Србије о проглашењу болести Covid-19 изазване вирусом Sars KoV-2 заразном болешћу, које у конкретном случају не представљају правно релевантан пропис и појединачни акт надлежних органа у смислу испуњености услова за примену бланкетних прописа који налажу одређено поступање окривљеног, само по себи не може бити довољно за постојање предметног кривичног дела, због чега у

конкретном случају нема ни радње извршења кривичног дела из члана 248. Кривичног законика.

Имајући у виду све наведено, првостепени суд је оглашавајући окривљеног кривим због кривичног дела непоступање по здравственим прописима за време епидемије из члана 248. Кривичног законика, учинио повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП на штету окривљеног, а коју повреду није отклонио другостепени суд доносећи побијано другостепено решење у поступку по жалби на првостепену пресуду, иако је на ову повреду кривичног закона у својој жалби указивао бранилац окривљеног.

Сходно наведеном, Врховни касациони суд је усвојио као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, те отклонио наведену повреду кривичног закона, преиначењем побијаних правноснажних одлука Основног суда у Младеновцу Спк 58/20 од 03.04.2020. године и Вишег суда у Београду Кж1 262/20 од 25.09.2020. године, тако што је окривљеног на основу члана 423. тачка 1) ЗКП ослободио од оптужбе да је извршио кривично дело непоступање по здравственим прописима за време епидемије из члана 248. Кривичног законика, јер дело за које је окривљени оптужен и правноснажно оглашен кривим по закону није кривично дело.

Врховни касациони суд је донео одлуку применом члана 423. тачка 1) ЗКП због повреде кривичног закона коју суд по правилу отклања пресудом којом окривљеног ослобађа од оптужбе, при чему је имао у виду одредбе члана 318. ЗКП, посебно став 2. истог члана.

На основу члана 265. став 1. ЗКП Врховни касациони суд је одлучио да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Сходно донетој одлуци, Врховни касациони суд се није упуштао у разматрање осталих истакнутих повреда на које се захтевом браниоца окривљеног указује.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Андреа Јаковљевић, с.р.

Председник већа-судија
Радмила Драгичевић Дичић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић